

Національний
банк України

**Проект
постанови Правління
Національного банку України
“Про затвердження Положення про порядок
обліку страховиком договорів, пов’язаних зі
здійсненням діяльності із страхування, та
вимог до захисту інформації страховика”**

Департамент методології регулювання
діяльності небанківських фінансових установ

м. Київ, листопад 2023

Ця презентація підготовлена виключно з метою ознайомлення з проектом нормативно-правового акта. Жодне положення, зазначене у цій презентації, не слід розуміти як конкретну вимогу, що міститься у проекті регуляторного акта. Для отримання інформації щодо змісту конкретних положень проекту необхідно ознайомитись з проектом регуляторного акта на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України. Бачення майбутнього регулювання, що міститься у цій презентації, може бути змінено або вдосконалено за результатами подальшого опрацювання та обговорення з учасниками ринків фінансових послуг

Підстави для прийняття нормативно-правового акта

Реалізація нового Закону 1909

НПА розроблений відповідно до вимог нового Закону України “Про страхування” від 18.11.2021 № 1909-IX (далі – **Закон 1909**) та враховує положення МСФЗ 17 «Страхові контракти»

01.01.2024 вводиться в дію новий Закон 1909, положеннями статей 45, 47, 109, 114 якого визначені повноваження Національного банку на встановлення:

- порядку ведення:
 - обліку договорів страхування (перестраховання) та заявлених вимог на здійснення страхової виплати;
 - персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування життя;
 - реєстру активів для покриття технічних резервів;
- вимог щодо захисту інформації страховиків;
- правил обліку сформованих технічних резервів.

START

**Постанова набирає чинності з 01 січня 2024 року.
Строк для приведення діяльності у відповідність – 01 липня 2024 року**

Мета прийняття нормативно-правового акта

Основна мета

встановлення вимог до **забезпечення обліку в електронному вигляді в інформаційних системах (IC)** договорів, пов'язаних зі здійсненням діяльності із страхування, та інших операцій зі страхування

НПА ВСТАНОВЛЮЄ ВИМОГИ ДО:

Облік операцій страховика в IC

порядок обліку операцій зі страхування в IC страховика

- **строк внесення, вимоги до інформації**, що вноситься в IC
- **захист інформації** в IC страховика
- вимоги до **функціонування IC**

Облік договорів

облік операцій за договорами страхування (перестраховання)

- за договорами страхування **non-life та life**
- за договорами **вхідного та вихідного перестраховання**
- щодо **врегулювання страхових випадків**

Облік інших операцій

облік операцій за іншими бізнес-процесами страховика

- **технічних резервів**
- договорів **аутсорсингу, зі страховими посередниками**
- **регресів**
- ведення **реєстру активів** для покриття технічних резервів

Запровадження єдиних вимог до обліку операцій зі страхування забезпечить можливість здійснення НБУ державного регулювання та нагляду за діяльністю у сфері страхування та захисту прав та законних інтересів клієнтів

Забезпечення ведення обліку операцій зі страхування (1)

Облік операцій зі страхування здійснюється в ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ СТРАХОВИКА із забезпеченням

БЕЗПЕРЕРВНОСТІ

- внесення інформації на постійній основі
- можливості відновлення баз даних з резервних копій
- можливості ведення обліку під час форс-мажорних обставин

ВИМОГ ДО ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ

- реєстрації та обліку операцій в електронному вигляді
- обліку зобов'язань страховика
- систематизації та зберігання інформації
- складання звітності
- можливості вибірки та вивантаження даних у визначених розрізах, обсязі та форматі

ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ

- управління правами доступу
- ідентифікація користувачів
- фіксація в ІС часу, дати, користувача, операції
- регулярне резервне копіювання

ІНТЕГРОВАНОСТІ

- взаємодії (обміну інформацією):
 - між окремими ІС страховика кожні 3 робочих дні
 - з ІС інших суб'єктів (якщо це передбачено законодавством)

Забезпечення ведення обліку операцій зі страхування (2)

Вноситься

- в хронологічному порядку
- своєчасно – **протягом 3 (трьох) робочих днів**
- в повному обсязі

Зберігається

- за ДС(П)*:
 - протягом строку дії + 5 років після закінчення ДС(П)
 - далі - в архів (з можливістю пошуку даних, формування документів)
- за **електронним ДС(П)**:
 - оригінал електронного ДС(П)
 - інформація про послідовність дій при укладенні електронного ДС(П) згідно із законодавством про електронну комерцію
 - інформація про підписання ДС(П) одноразовим ідентифікатором

Захищена

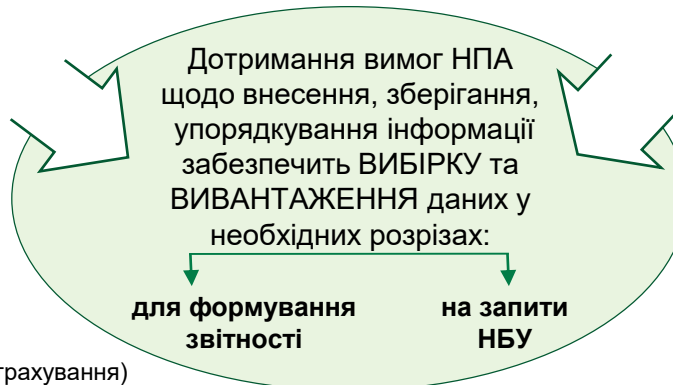
- Інформація захищена від:
 - знищення
 - модифікації
 - несанкціонованого доступу

Контролюється

- Здійснюється контроль за:
 - цілісністю і якістю даних в ІС
 - введенням, використанням, зміною, поширенням даних

Упорядкована

- Інформація систематизована за параметрами та/або показниками:
 - типами ДС(П)
 - класами страхування
 - контрагентами
 - об'єктами страхування
 - етапами взаємодії з особами за ДС(П)

Забезпечення ведення обліку операцій зі страхування (3)

Внутрішні документи та внутрішні процедури щодо обліку операцій зі страхування в ІС страховика

Розроблення та/або актуалізація внутрішніх документів

які регламентують:

- функціонування та експлуатацію, модернізацію ІС
- захист ІС та інформації в них
- порядок внесення інформації в ІС, роботи в ІС
- порядок контролю за усіма процедурами щодо ІС

Впровадження процедур та бізнес-процесів

- згідно із затвердженими внутрішніми документами страховика
- актуалізація не рідше ніж раз на рік

Контроль

- виконання внутрішніх документів
- дотримання внутрішніх процедур

Загальні вимоги до захисту інформації та ІС:

- захист електронних документів та інформації в ІС
- періодичне проведення резервного копіювання баз даних
- порядок реагування на інциденти інформаційної безпеки
- порядок відновлення роботи Інф.систем після збоїв
- запровадження заходів внутрішнього контролю щодо захисту інформації в ІС

Облік договорів страхування: загальні вимоги

В ІС вноситься така мінімальна інформація за ДС*:

non-life
life

При укладенні ДС щодо:

1. Страхувальника
2. об'єкта страхування
3. Вигодонабувача
4. номеру, дати, строку дії ДС(П)
5. **класу** (класів, ризику в межах класу) страхування
6. **страхового продукту** (СП):
 - загальні умови СП
 - ідентифікатор СП
7. території дії ДС
8. валюти ДС
9. страхових ризиків (випадків)
10. страхової премії (розміру, періодичності сплати)
11. страхового тарифу
12. страхової суми, лімітів відповідальності, франшизи

При виконанні ДС щодо:

- **врегулювання страхових випадків:**
 - дата повідомлення та заяви на здійснення виплати
 - статус врегулювання події (дати, етапи)
 - **RBNS**** (актуальний і попередні, підстава для змін)
 - **рішення страховика** щодо події (дата, № док-та)
 - інформація про **прямі витрати** на врегулювання події
- **дострокового припинення дії ДС та відмови від ДС:**
 - дата отримання док-та, причина
 - дата припинення
 - дата, сума повернення частини премії/ виплати викупної суми

Про надсилання повідомлень

- Інформація про дату та спосіб **надсилання повідомлення** про:
 - відмову у виплаті
 - дострокове припинення дії ДС
 - бонуси за ДС життя
 - розмір технічних резервів за пенсійним ДС
 - редукування ДС життя

* ДС - договір страхування

** RBNS - резерв заявлених, але не виплачених збитків

Інформація про розмір страхової суми, страхового тарифу може не зазначатися в Інф.системах у випадках, коли їх визначення у ДС не є обов'язковим відповідно до законодавства України

Облік договорів страхування: life та співстрахування

Персоніфікований облік life

life

Облік – за кожною окремою застрахованою особою (з/о)

- інформація про з/о:
 - ПІБ, дата народження
 - стать, РНОКПП
- розмір гарантованого інвестиційного доходу, якщо застосовується
- резерв премій
- розмір розподілених бонусів
- мін. гарантований розмір викупної суми
- інформація про кредит під заставу викупної суми:
 - №, дата, строк дії кредитного договору
 - розмір кредиту і %-ої ставки
 - графік погашення (розміри, строки платежів)

Окремий персоніфікований облік за класом страхування 23 «Пенсійне страхування»

Співстрахування

non-life
life

- розмір власної пропорції (частки) участі страховика у договорі співстрахування
- інформація про страховика-лідера, якщо такий визначений

* ДС - договір страхування

Облік договорів страхування: перестраховання

Договори перестраховання (ДП)

non-life
life

- номер, дата укладення ДП
 - клас страхування (ризик в межах класу)
 - строк дії ДП:
 - дата набрання чинності
 - дата закінчення дії
 - валюта ДП
 - територія дії ДП
 - перелік страхових ризиків та/або страхових випадків
 - об'єкт страхування (крім випадків коли окремий об'єкт не визначається ДП)
 - перестрахова премія (розмір, строк, періодичність сплати)
 - **сума/обсяг відповідальності** (у т.ч. ліміти)
 - **розмір власного утримання**
 - назва, №, дата документів, що врегульовують зобов'язання чи взаєморозрахунки сторін
 - для перестраховика-нерезидента – додатково країна реєстрації та реєстраційний код (за наявності)
- Для ВИХІДНОГО перестраховання (у т.ч. ретроцесії) додатково:
- **рейтинг фінансової надійності перестраховика** від міжнародного рейтингового агентства

Облік операцій за ДП та вимог на здійснення виплат за ДП ведеться з урахуванням виду ДП (облігаторний/факультативний, перестраховання пропорційне/непропорційне) та відповідно до вимог Положення

Облік операцій зі страхування: технічні резерви та активи

щодо обліку сформованих технічних резервів

non-life
life

Облік ведеться з врахуванням вимог МСФЗ 17, НПА НБУ з питань формування технічних резервів

- дата початку визнання ДС*
- ознака обтяжливості, дата її встановлення
- модель розрахунку резерву премій, розмір його складових
- відомості про припущення, криву дисконтування (якщо застосовується)
- перелік когорт (методи та припущення щодо розподілу ДС на когорти)
- перелік ДС у складі кожної когорти
- резерв премій на кожну звітну дату
 - за когортою та за класом страхування в межах когорти
 - за ДСЖ** та кожною з/о в межах ДСЖ

Додатково для life:

- інформація про редукування (для накопичувальних ДСЖ: методи, критерії, коефіцієнти)
- мін. розмір викупної суми чи порядок її розрахунку

life

щодо реєстру активів для покриття технічних резервів

non-life
life

Реєстр активів ведеться на постійній основі у електронній формі в ІС

- категорія активу
- вид/тип/різновид активу
- характеристики активу в залежності від виду
- вартість кожного окремого активу в гривні
- ідентифікаційні дані ЮО, в якій розміщено актив
- назва, №, дата документу, що підтверджує розміщення/право власності на актив
- строк розміщення активу:
 - дата початку розміщення (придбання)
 - дата закінчення
- доходність активу (ставка, періодичність сплати)
- дата, номер правочину щодо заборони чи обмеження розпорядження/користування активом

Облік інших операцій зі страхування

Інформація за іншими бізнес-процесами страховика, пов'язаними з діяльністю із страхування

АУТСОРСИНГ

non-life
life

Облік - за кожним суб'єктом:

- ідентифікаційні дані ФО чи ЮО
- назва функції, яка передається на аутсорсинг
- реквізити договору аутсорсингу та розмір винагороди
- реквізити документів, що підтверджують виконання функції аутсорсингу та розрахунки
- фактично сплачена винагорода (сума, дата)

СТРАХОВІ ПОСЕРЕДНИКИ

non-life
life

Облік - за кожним суб'єктом:

- ідентифікаційні дані ФО чи ЮО
- реквізити, строк дії договору про надання посередницьких послуг
- перелік ДС(П), укладених за посередництвом суб'єкта
- розмір винагороди за кожним ДС(П): сума, дата сплати, реквізити документа, що підтверджують надання послуг

ПРАВО ЗВОРотної ВИМОГИ

non-life

- ідентифікаційні дані особи, щодо якої реалізовано право зворотної вимоги (регрес, суброгація)
- дата, номер, підстава вимоги
- дата спливу строку позовної давності
- прями витрати (вид, сума, дата сплати), інформація про особу та документ, що підтверджує надання послуг/робіт
- валюта, сума очікуваної та отриманої вимоги, підстава зміни суми
- дата отримання вимоги
- частка вимоги, що належить перестраховику

Позитивні наслідки прийняття акта

Підвищення рівня захисту інформації в ІС страховиків та безпечності і стабільності операцій страховика, що сприятиме забезпеченню безперервного обліку операцій зі страхування

Започаткування ведення страховиками обліку за єдиними правилами (non-life, life), в результаті якість баз даних, процесів, звітності страховиків покращиться

Можливість отримання Національним банком інформації в розрізі, у спосіб, за формою, які визначені Національним банком (на запити, а також у звітності)

Здійснення контролю за діяльністю страховиків, у т.ч. контролю за веденням обліку договорів страхування (перестраховування), врегулювання страхових випадків і інших операцій зі страхування

Забезпечення захисту прав та законних інтересів клієнтів, у тому числі споживачів

Дії страховиків

Страховики

Страховики до 1 липня 2024 року повинні:

1. Привести свою діяльність у відповідність до Положення:

▪ розробити/актуалізувати та затвердити внутрішні документи, визначені Положенням

▪ внести зміни до структури (архітектури) ІС (за потреби)

▪ запровадити процедури регулювання бізнес-процесів страховика, визначені Положенням, для забезпечення безперервного обліку усіх операцій зі страхування

▪ організувати контроль за виконанням внутрішніх документів та дотриманням вимог Положення

2. У письмовому вигляді повідомити Національний банк про приведення діяльності у відповідність до вимог Положення (форма повідомлення довільна)

Зауваження та пропозиції

Публічне обговорення триває до **18 грудня 2023 року**

Пропозиції та зауваження необхідно направляти на адресу електронної пошти: NBFi.regulations@bank.gov.ua або надіслати на поштову адресу Національного банку: вул. Інститутська, 9, м. Київ-8, 01601

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)